

Aamu on auennut lakeudella

"Aamu on auennut lakeudella kirpakassa pakkassäässä. Untuvapeiton lipuessa jalkojen päältä kylmyys suorastaa hiipii peiton alle. Mitä? Kaukolämpö ei pelitä, valot eivät syty ja vesi valuu hanasta hiljalleen. Miten tästä selviää? Huumorilla ja isoisan villasukilla?"

Kun tuo tekstinpätkä osui silmiini, luulin ensin sen olevan lainaus jonkin sciifiromaanin alkulehdiltä. Ennenkö jatkoin lukemista pidemmälle, aloin jo kuvitella mielessäni, miten ihmeessä tuollaisesta tilanteesta itse selviäisin. Vai selviäisinkö? Vuosia sitten eräänä helmikuun aamuna todellakin olin herännyt kaupunkiasunnossani outoon viileyteen. Katsoin puhelimen kelloa ja se näytti seitsemää. Mietin silloin siinä kavutessani sängynlaidalle istumaan, että voiko pakkasta olla ulkona tosiaan niin paljon, että kylmyys on jo hiipinyt sisälle asti? Viileys ei sinänsä haitannut, mutta jotenkin vaan vaistosin, että nyt on kysymys jostain enemmästä. Nukkuahan tarkenee aina vilukissakin, kun on thermo- tai untuvapetivaatteet ja pukeutuu yöksikin lämpimästi. Laitoin siis villasukat uudelleen jalkaani potkittuani ne yön aikana pois - kuten teen aina unissani. Villatakista sain lisäapua. Nousin ylös laittaakseni valot päälle, mutta huomasin yllättyneenä, että mitään ei tapahtunutkaan painaessani valokatkaisijaa. Hmmm. Kuuntelin hetkisen pimeydessä: ei mitään ääniä. Yleensä kodinkoneista tai laitteista kuului edes pientä surinaa. Voihan hemmetti! Ei auttanut muu kuin suunnistaa pimeässä kylpyhuoneen puolelle, missä pienen tason ylimmässä laatikossa säilytin taskulamppuja, paristoja ja kynttilöitä. Tason yläpuolella ns. lääkekaapissa säilytin tulentekovälineitä pienten ulottumattomissa. Suunnistin lasitetulle parvekkeelleni ja taskulampun valossa tarkistin ulkolämpötilan pihamittarista. Pakkasta oli 15 astetta. Äkkiä takaisin sisälle, ettei vielä tämä vähäinenkin lämpö karkaa. Sitten piti tarkistaa sisälämpötila. Keskeltä asuntoa makuuhuoneen ovipielestä mittari iskikin taskulampulle silmää ja näytti sitten kuitenkin aivan kuin häpeillen - "vain 17 astetta, suo anteeksi, kun en voi juuri nyt näyttää isompia lukuja". Siitä sitten ärtyneenä jo suurin pyörittämään lämpöelementin termostaattia täysille. Kyllä asunto tästä pian lämpenee, pakkohan sen on. Mutta ei vaan lämmennyt. Elementti pysyi vihamielisesti kylmänä.

Odotin ja toivoin sähköjen ja lämmön palautumista. Kävin kylpyhuoneessa aikomukseni huuhdella kasvoistani unen jäljet. Voi, mikä pettymys! Ei tullut tipan tippaa vettä hanasta. Mikä neuvoksi, rouva Keksijä? Töihinkin pitäisi ehtiä. Olihan siinä tarjolla se kasvovesi, ja sillähän sai vähän tilapäistä virkistystä, mutta eihän se koskaan vettä voita, kun ei sitä ainetta voi silmiin valuttaa niin kuin vettä. Suurempi ongelma oli vielä edessä, kun piti oikein "toilettiin", mutta onneksi olin varannut sen ison kannellisen vesiämpärin täyteen vettä kylppäriin, kuten olen tehnyt sen jälkeen, kun kävin maanpuolustuskurssit 1990-luvulla. Tämä pieni liike pelasti aamuni ja toivoin, että myös päiväni. No, kaupunkihan järjestäisi vesijakelun, jos tilanne pitkittyisi. Toivottomalta ei siis näyttänyt. Kylmä alkoi tuntua silti sisäisestikin ja nyt piti miettiä jo aamupalaa tai ainakin jotain lämmintä juotavaa. Onneksi tuli pieni pelastus tässäkin kohtaa. Sähköhella "Ella" ei tietenkään osoittanut elonmerkkejä, mutta aina hyvin palvelleessa termospullossa oli vielä kuumana illalla keittämäni tee! Jess! Vielä ei siis tarvinnut ottaa retkikeitintä esiin eikä juomavesivarantoa ämpäristä kuluttaa. Jääkaapista löytyi keitettyjä kananmunia, leipää, maitoa ja voita. Äkkiä ovi kiinni, ettei viileys jääkaapista karkaa! Kuiva-ainekaapissa oli erikseen kotivara, onneksi päivitettyinä: säilykkeitä, joditabletteja, näkkileipää, paristoja yms. ja käteistä rahaa. Onneksi olin malttanut olla koskematta tähän vara-rahastoon.

Automaatti ei toimisi, jos sähkökatko olisikin laajempi. Nyt tietenkin täytyisi illalla - mikäli tilanne jatkuisi - siirtää ruuat jääkaapista ja pakastimesta koreissa parvekkeelle. Pakasteet varmaankin kannattaisi kääriä sanomalehtiin, mikäli tilanne normalisoituisi piakkoin ja pääsisin laittamaan tavarat takaisin pakastimeen. Muutenhan ne joutuisi sitten vähitellen syömään pois. Onneksi olin jo ehtinyt jakaa edes satokauden marjat eteenpäin. Jääkaappi-pakastinyhdistelmän sulavedet ottaisin sitten talteen, mikäli joutuisin sulattamaan pakastimen ja käyttäisin veden sitten kylppärissä myöhemmin. Ennenkö lähdän töihin, laitan paksut kylpypyyhkeet pakastimeen eteen. Soitanko jollekin? Enpä taida vielä. Akku on illan latauksen jäljiltä onneksi täynnä. Mutta entäs vara-akku? Ei taida löytyä. Hyvä onneni ei ehkä jatku loputtomiin. Voi, kun olis vielä vanha LA-luuri tallella!

Nyt piti miettiä. Telkkari myös olisi pois pelistä toistaiseksi. Matkaradio esiin komerosta ja paristojen tarkistus. Toimivia ovat, ja vaihtoparistojakin löytyy. Toivottavasti tilanne ei etene niin pitkälle, että enää vain radion kautta kuulisi tiedotuksia. Sieltä kun kuului vain jotain yöjuontoa ja musiikkia. Ei siis missään mitään hätää? Taidan piipahtaa alakerran Seijan luokse kysymään, onko hän jo havahtunut samaan todellisuuteen kuin minä. Häinkin herää aina aikaisin aamusta. Jokin tuttu ääni alkoi sinnikkäästi vaatia huomiotani. Käteni hapuili ääntä kohti, ja osuttuaan johonkin kohoumaan painoi sen alas. Ääni loppui. Herätyskello? Meteli vaan ei loppunut. Uusi, erilainen surina kantautui korviini edellistä voimakkaampana. Mitä ihmettä nyt oli meneillään? Mistä tämä toinen ääni tuli? Ovikello? Havahduin ja tajusin, että joku oikeasti seisoo oveni takana, eikä siis auttanut muu kuin kammeta itsensä peiton alta ja mennä katsomaan. Tulipalo kenties? Ehdinkö ottaa vielä jotain mukaan? Avasin oven, ja kas, naapurin nuorimieshän siellä seisoivat kasvot valkoisena. Tämä naapuri ei yleensä edes tervehtinyt, kun tuli samaan hissiin. Mutta jotain asiaa tuntui nyt olevan. "Huomenta! Anteeks, jos herätin. Ku meil on tuo vauvakin, niin yönet tuppaa jäämään vähiin just nyt. Mut ei sulla siis olis paria kynttilää lainata, kun teeveen uutiskunas just ilmotettiin, että täl alueel on sähköt poikki eikä oo tietoo, koska ne saadaan takas? Ja muutama paristokin olis kova sana. Ei kai ne sähköt kauan pois ole, ollaanhan tässä sentään Suomessa". Nyt viimeistään unet karisivat silmistä. Olin nähnyt niin todentuntuisen unen. Huokaisin helpotuksesta ja hymyilin hänelle. "Ei hätää. Luulin, että talo palaa. Kyllä kaikki palautuu ennalleen, luotetaan nyt sen verran sähköntoimittajaan. Niin, ja sattumalta löytyy kyllä muutama ylimääräinen kynttilä. Paristojakin löytyy. Odota hetki, niin haen. Niin, ja jos jotain vauvalle tarvii, katsotaan voinko auttaa".

Nuoremiehen poistuttua tyytyväisenä ja huojentuneena, palasin taskulamppu kädessä takaisin sängynlaidalle miettimään omaa tilannettani. Poimin lattialta sängyn vierestä lehden, joka oli siihen ilmeisesti illalla tipahtanut. Taskulampun valossa silmiini osui tuttu teksti: "Aamu on auennut lakeudella...".